

DOMOV

Oglasi:

za 1 mm x 60 inseratnega stolpča mali 80 vinarjev, zračni 1'20 K, poslano, posmrtnice in reklame 2 K. Večkratne objave popust.

Izhaja vsak petek.

Upravištvu „Domovine“ v Ljubljani, Sódna ulica 6. Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva o. 16, Tel. 72.

Naročnina:

Mesečno 3 K, četrletno 9 K, polletno 18 K, celoletno 36 K.

Obrtniki in politika

(Dopis.)

Naša država je demokratična, to je ljudstvo vlada v njej preko poslancev. Velike politične stranke odločujejo. Stanovi, ki imajo močno zaslonbo v parlamentu, ti proderejo, drugi ostajajo nekoliko v ozadju.

Zato so obrtniki, ki tvorijo prevažen stan v naši državi in ki kakor mravlje vsak nekaj, vsi skupaj pa milijarde nosijo skupaj za državo, prišli že lani na misel, da postavijo za ustavotvorno skupščino svoje kandidate.

Stvar pa ni uspela, ker se je kmalu videlo, da bi bili poslanci obrtnikov čisto osamljeni tako kakor sta n. pr. danes posl. Deržič in Brandner od NSS, ki vse pokvarita, kar primeta v roke, in ne dosežeta nič.

En del obrtnikov je šel z JDS, večji del s SKS, nekaj pa z SLS.

To je bila napaka. Tako niso obrtniški glasovi nikjer prišli do veljave. Druge stranke so postavile obrtniške kandidate na brezupna mesta, JDS pa takoj za nosilci list. Na Kranjskem je za dr. Žerjavom takoj prišel obrtnik Franketi, na Štajerskem za dr. Kukovcem obrtnik Rebek. Obrtniški glasovi pa so se cepili, kakor rečeno: večina je šla s SKS, en del s SLS, nekaj celo s socialisti, le stara napredna garda, ki je boj zoper politično duhovščino vodila že desetletja, je volila dr. Žerjava in dr. Kukovca. In ni ji žal.

Ni pa v redu, da sta brez potrebe padla obrtniška kandidata. Kako lah-

ko bi imeli zraven politikov dr. Žerjava in dr. Kukovca v parlamentu dva obrtniška voditelja: našega Franketija in Rebeka. To bi bilo gotovo, če bi obrtniki šli v boj z JDS!

Kaj sedaj? Pri prihodnji volitvi ne sme biti več tako. Obrtniki se ne smejo več cepiti. Iti morajo, če hočejo imeti vpliv v parlamentu, z eno veliko stranko. S katero? S klerikalci? Ne gre, ker so obrtniki po ogromni večini napredni. To je čudna stvar, da vsi, ki so nekaj sveta videli in imajo življenjskihkušen, obračajo hrbet klerikalizmu. Z NSS? Smešno, kaj ne, sploh misliti na to, da bi kdo vzel za resno to Peskovo propadajočo strančico. Z SKS? Nemogoče, kajti dogodki so pokazali, da SKS zastopa takega kmeta, ki ima drugi interes kot obrtnik. Obrtnik ni agrarec, on ni za drago žito. Preostaja edino JDS, kjer je že od nekdaj moč v obrtnikih. A stranka se mora preurediti v tem zmislu, da da prvo besedo obrtniku in njihovim interesom. Obrtni stan lahko potom JDS postane močan faktor v državi, preko katerega ni noben korak mogoč, to pa je tudi v interesu JDS.

Zato pa naj bi se predvsem obrtniki vpisali v kraj. organizacijo JDS, da dobe pretežno moč v stranki, ki bo zastopala njih interese toliko lažje, če se bo mogla sklicevati na zaupanje tisočev obrtnikov iz Slovenije. Na delo!

Ostudnost ogabna

Preteklo soboto in nedeljo se je vršila pred okrajnim sodiščem v Ptujju zelo važna obravnava, ki je končala s tem, da je bil Anton Pesek vodja takozvanih narodnih socialcev ter lastnik in izdajatelj »Jugoslavije« žigosan za ajlenburgovca. Anton Pesek je zato že odložil mandat občinskega svetovalca in se je tudi v NSS umaknil nekoliko v zatišje.

Nad tri mesece se je ta ostudna stvar pletla. Takoj v začetku se je Pesku reklo, naj ne hodi na solnce, ker ima maslo na glavi, svetovalo se mu je, naj zboli in se tako na lep način umakne. Vse zastonj! Pesek je kar naprej rinil z glavo v zid in to tako dolgo, da si jo je razbil.

Skoraj nihče ni mogel verjeti, da je Pesek hudodelec, ker se je znal tako pretkano braniti in otepati. Njegov list »Jugoslavija« je dan za dnevom pisal, da je Pesek nedolžen kot belo jagnje, istočasno je Pesek vse, ki bi mu ne verjeli, razglasil za lumppe, korumpirance in razbojnike. Zdravniki in sodniki pravijo, da imajo pri sodnji vsak dan priliko gledati enako obnašanje zločincev, ki navadno taje nepostavna dejanja, dokler jim sploh jezik miga. Cigan Hudorovič, ki je ukradel kravo, trgovatno ugovarja vsakemu dokazu in predrzno zanika zločin. Anton Pesek pa ni navaden zločinec, on je

lastnik dnevnika. Ako bi cigan Hudorovič imel svoj dnevnik, bi on ž njim ravnotako nepošteno farbal javnost kakor je to delal in še danes dela gospod Anton Pesek. Napadal bi dostojne ljudi, grdil vlado, sodnijo, zlasti pa priče, ki bi se upale njemu kaj neprijetne resnice izpovedati.

Sicer je za vsakega dostojnega človeka razumljivo, da ne more biti za župana človek, kateremu vsakdo in vsak čas lahko brez kazni reče, da je ajlenburgovec. Tak človek ne more nastopiti v javnosti, zlasti ker ima tudi drugače mnogo masla na glavi. To je posebno jasno dokazal Anton Pesek sam.

Prvo veliko lumparijo je Anton Pesek v javnosti napravil med vojno, ko je iz lakomnosti po denarju prodal svojo tiskarno dr. Šusteršiču ter mu tako omogočil tiskati izdajalski list »Novice«. Po preobratu je začel izdajati dnevnik »Jugoslavijo«, ki je začetkoma neprestano povdarjal, da je neodvisen in nadstrankarski list. Pesek je pa že takrat mislil na to, da napravi v naprednih vrstah združbo in osnuje novo stranko, ki naj bi služila njegovemu žepu in njegovi častihlepnosti. Tako je nastala NSS. (narodno socijalna stranka).

Okoli Peska se je zbralo ono, kar je hrepenelo po koritu in kar radi ne-sposobnosti in lenobe ni moglo pri-

ti dugod do veljave. Tako so postali najožji prijatelji Peska, ki so se odlikovali le s svojim nasilstvom, brezvestnostjo, pa z dolgim jezikom. Ta klika se je najrajše shajala s Peskom v njegovem stanovanju, tamkaj se zabavala in popivala cele noči, nato pa nastopala po shodih in v »Jugoslaviji«, kakor da bi bilo od nje odvisna odrešitev Slovencev. Kakor držijo radovedni ljudje skupaj, kadar se pojavi komedija, tako je tudi vse lahkoverno in neizkušeno šlo za narodno socialnimi kričarji, ki so obetali vsem nezadovoljnejšem deveta nebesa.

Po slabi tovarišiji rada glava boli. Kako resničen je ta izrek, lahko danes skusijo na svoji koži vsi oni, ki so bili zapeljani od Peskove klike. Po dveh letih psovanja in združbarstvu gre sedaj Peskova stranka narazen, kakor se razlije blato na cesti. Oni, ki so verjeli, so osleparjeni in ogoljufani. Vodstvo Peskove stranke jih je zapeljalo; glasilo, last ajlenburgovca »Jugoslavija« jim je lagala dan za dnem. Povrh vsega so še osramočeni, da so se družili z nečednim ajlenburgovcem.

In kaj sedaj? V prvi vrsti so poklicani oni poštene ljudje, ki so dosedaj iz kateregakoli vzroka kupovali in naročali »Jugoslavijo« da to grdo kunjjo vržejo iz hiše. V poštenu slovenski rodbini ne sme več biti prostora za list, ki ga izdaja in vanj piše sodnijsko žigosani ajlenburgovec Anton Pesek.

Dopisi.

Radovljica. V nedeljo, dne 2. oktobra t. l. bo velik praznik za naše narodno in napredno občinstvo. Naš marljivi Sokol obhaja proslavo dograditve svojega doma. Člani, članice in naraščaj, vse je posvetilo letošnje leto gradbenemu delu. Bilo je ogromno truda, ki bo sedaj v obilici poplacen s tem, da bo imel Sokol svojo streho in mu ne bo treba biti odvisnemu od ljudi, ki so ga preganjali. Klerikalni mogotci, ki so v vojni obogatili in zaradi tega mislijo, da jim mora biti vse pokorno, so se vrezali, ko so začeli gonjo proti Sokolu, ker ravno ta gonja je neposredni vzrok, da se je začel graditi in se je dogradil Sokolski dom. Okoliško kmetško ljudstvo, ki ve, kako so prišli radovljiški »gospodje« na konja, je spoznalo sokolsko delo in rado posečalo vse prireditve. To ljudstvo bo pokazalo tudi pri dograditveni slavnosti, da je zavedno narodno. Gospodom pa, ki tako radi s prižnice rohne proti Sokolu, se pa tem potom prav lepo zahvaljujemo, ker lepše in boljše reklame za Sokola sploh nihče ne dela, kot oni sami.

Bled. Naš občinski odbor je v seji dne 20. septembra izvolil namestnika ministra Ivana Hribarja in g. profesorja vseučilišča v Novem Yorku Mihajla Pupina, ki si je pridobil za Bled veliko zaslug za častna člana. Istočasno s temi imenovanji je bil pre-

klican dr. Ivan Šusteršič kot častni občan Blejske občine.

Dobropolje. Kaj se vse godi v Dobropoljah, nam ni bilo mogoče prej poročati, ker smo imeli preveč dela na polju. (Prosto po »Domoljubu«). Dopisnik bi moral še dostaviti, da misli »politično polje«, ker dobro vemo, da motike še nikdar ni imel v rokah. Da si je na tem »polju« že mnogo podplatov zbrusil, posebno, odkar se je ustanovil Sokol, mu pa zelo radi verjamemo. Zaradi Sokola naj si ne dela skrbi! Sokol v Dobropoljah je in ostane tu tudi potem, če bodo še bolj preganjali člane tega društva. Zelo grdo in prav po klerikalno je, da vsako figo pišejo, takoj v svoje liste! Ako je uboga reva kaj govorila čez svojega bližnjega in to iz nevednosti, takoj v list s polnim imenom! Zato pa je klerikalen list na svetu, da »podučuje« narod. Zakaj niso še dostavili, da tista ženska ne narača več »Domoljuba«? Kaj, ali smrdi vse to po maščevalnosti? Lepa načela imate! Le tako naprej, pa ne bo treba nam nobene propagande! Poudarjati seveda je potrebno, da je ženska teta tajnika Sokola, ne povejo pa, da jih je, ker so izgubili zopet eno verno ovčico, katere se ne da več striči. — Gospod R. izgleda kot kak koroški nemški »ferbolter«. V Dobropoljah imamo pa tudi več pravih nemških »ferbolterjev«, ne koroških, temveč avstrijskih, in to celo takih, ki uživajo razne državne dobrrote, kakor licence za trafike itd. Dočim se ti revčki javno izpostavljajo, se jim hujskači za hrbtom smejejo in nebesa obljublajo. — Zakaj pa sedaj gotovi patrioti ne agitirajo za naše jugoslovansko posojilo? V vojnem času so noč in dan bezljali okrog, čeprav so vedli, da je denar za avstrijsko posojilo izgubljen. Ti gospodje so ljudjem še kljuje za avstrijske kanone pobirali, sedaj se pa predrznejšo zabavljati na našo državo in ljudi psovati, ki so jugoslovanskega mišljenja. Le naprej tako! Pa se boste kmalu bridko zjokali! Mnogo se govori v Dobropoljah o Jurčku in Vodiški Francki. Prvi, menijo, da postane general švicarske garde za posebne zasluge kot agitator SLS, druga pa kak »feldmaršal« dobropoljskih amačkon bodoče Koroščeve republike, ker se je pri orlovski prireditvi izkazalo, da razume zelo strategično dekleta — po koruzi preganjati! Nji se moramo posebno zahvaliti, da ni tistih deset obiskovalcev (sem se zmotil, bilo jih je samo sedem) zaspalo, saj je ona nehoče skrbela za smeh in kratek čas! — Javnosti dajemo na znanje, da prodajajo v Dobropoljah patent-strange! Vprašajte udeležence ribniškega katoliškega shoda! Le tem štrangam se je zahvaliti, da ni nobeden padel iz »posebnega« vlaka, katerega so naročili voditelji tega shoda v Dobropoljah celo za polovično vožnjo! Čudno pa, da so ljudje zvečer pri povratku godrnjali, da so morali plačati celo vožnjo in se peljati celo v živinskih vagonih! Zdi se, da gosp.

kaplan niso preveč zaupali štrankam in bi se bili rajše peljali v navadnem vlakcu. Zalibog, je bil ta samozavestni mož za navadne osebe rezerviran! So bile pa verne ovce tem bolj vesele, ko so imele pastirja med seboj! — Napadajo tudi gasilno društvo in godbo iz Št. Jurja! Ne razumemo, zakaj se je potem vpisalo trideset orlov v to društvo. Da ni mogoče kak drug namen skrit za to strategijo? Najbrž bi radi dobili klerikalci to društvo, ali pravzaprav blagajno, v svoje kremplje, da bi potem lažje kupovali kroje malim orlom in z njim reklamo delali. — Mislimo, da imate sedaj dovolj! Za vnaprej morate gospod dopisnik napisati zopet deset psov, v «Slovencu» in «Domoljubu», da dobite od nas en odgovor! Bi zelo radi polemizirali, ali imamo drugih poslov dovolj! Bog živi!

Mokronog. Pišejo nam: Za smrt Njegovega Veličanstva kralja Petra I. Osvoboditelja smo zvedeli v Mokronogu že 17. avgusta zjutraj. Naš gospod župnik, slavni Šusteršičev, oboževalec Habsburžanov Heinrich Bukovitz pa je dal šele popoldne zvoniti zadnjo uro, a še to samo 2 minuti. Na stolp župne cerkve in cerkve na Zalostni gori pa je dal razobesiti v petek dopoldne 2 ogljarski vreči. K obveznim molitvam je poslal kaplana. Zvonilo ni za kraljem nikdar — razven zadnje ure in molitev. — Ozrimo se za štiri leta nazaj, ko je umrl tiran, zatiralec Jugoslovancov, ki je tlačil naše ljudstvo desetletja in desetletja! Takrat pa je zvonilo cele dni — toliko da niso pobili zvonov. Visele so nad deset metrov dolge zastave. — Bila je maša, postavljen mrtvaški oder in cele ure dolgi govori o njegovi dobrotljivosti in pobožnosti. Poznamo Vas gospodin župnik in tudi vemo, kam so merile Vaše besede pred letom na prižnici, ko je bil že kralj Peter na jugoslovanskem prestolu: «Srba ne maramo ker ni naše vere!» Gospod, ne radi vere, ampak ker ni zatiralec našega naroda, radi tega ga ne marate! Ali naše uradništvo tega ne sliši in ne vidi?

Polhovgradec. Pri nas smo imeli 18. t. m. «velikansko» parado orlov, orlic in naraščaja. Od vseh vetrov so prihiteli ti ptiči skupaj, in vendar jih ni bilo več kot 40. Slavnosti se je udeležil tudi generalni štab klerikalcev, da je komedija bila še večja. Bilo je veselje kot v malih nebesih. Manjkalo je samo cirkusa. Tega pa sta zvečer nadomestovala klerikalna generala nadučitelj J. in orožniški narednik B., ki sta se glasno sprla v splošno zabavo «katoliških» gledalcev, ki so komaj čakali kak škandal. Pravijo, da se bosta sedaj tožarila. Nam ne gre v glavo, kako se more orožnik tako javno izpostaviti prepiru. Sploh smo gospoda B. že siti in bi nam bilo zelo dovolj, če ga kam drugam premestijo.

Politični pregled.

V kratkem, dne 10. oktobra bo žalostna

obletnica koroškega plebiscita, ki je zaradi velikanskih nemških sleparij, podpiranih po Italijanih, izpadel tako nesrečno za nas. Leto dni že ječijo koroški naši rojaki pod neznošnim nemškim in nemčurkim jarmom. Kdaj bo konec tega trpljenja? Prepričani smo, da pride dan, ko tudi koroškim Slovincem zasije solnce jugoslovanske svobode. Božji mlini meljejo počasi, ampak meljejo — sigurno!

V naši domači strankarski politiki imamo zabeležiti

značilen dogodek v narodno-socialni stranki,

ki jo je zapustil eden njenih voditeljev, Anton Pesek, pa ne prostovolj-

no, temveč pod pritiskom javnega mnjenja, ker so se mu pred sodišču dokazala nemoralna dejanja. Narod-socialna stranka se je morala iznebiti tega svojega voditelja, da ne bi padla sramota na njo, ampak zavrnila je Peska samo na videz, v resnici bo on še dalje deloval v stranki, ki je od njega denarno popolnoma odvisna. To je res žalostno, da se cela stranka udejstvuje človeka, ki so mu pred sodiščem dokazana nemoralna dejanja, zaradi katerih niti župan ne more biti. To bo stranka še drago plačala, ker jo pošteni dosedanja prvirženci trumoma zapuščajo, ker nečejo ostati v stranki, ki jo vodijo prijatelji nemoralnega človeka.

Znani srbski politik Stojan Protić, prijatelj dr. Korošca, dela dalje zgađe in bi rad razbil

zvezo med radikalci in demokrati,

potem pa sestavi vlado, v kateri bi bile zastopane tudi sedanje opozicijske stranke, med njimi tudi naši klerikalci. Ampak sreče nima Protić pri svojem delu, radikalna stranka se dobro zaveda, da more vladati samo v sporazumu z demokrati. Tudi srbsko ljudstvo obsoja Protića in ko je prišel te dni v Krušavac, da bi imel tam nekako konferenco, je nastopilo ljudstvo proti njemu tako odločno, da je moral opustiti svojo namero. Naši klerikalci se zastoj tolažijo s Protićem, ker ta nima v srbskem ljudstvu nobene zaslombe, srbsko ljudstvo je za narodno edinstvo in za močno državo in se ne da premetiti od nikogar, tudi ne od Stojana Protića, ki je bil včasih kot eden voditeljev radikalne stranke, zelo priljubljen.

Naša država je zopet vznemirjena na albanski meji, kjer so bile naše čete napadene od albanskih tolp, ojačenih z oddelki redne albanske armade. Seveda so bili Albanci takoj vrženi nazaj, ker naša armada ni taka, da bi si moglo albansko vojaštvo dovoliti take šale z njo, ampak iz tega ponovnega napada se javno vidi, da se naša država ne more zadovoljiti z ono mejno črto nasproti Albaniji, kakor je bila na avstrijsko zahtevano postavljena l. 1913., tem več se bo morala določiti meja na črti, ki jo je zasedla srbska vojska l. 1918., ker večno se ne bomo vojskovali z albanskimi tolpmi, proti katerim moramo imeti tako mejo, da se ne bo mogla tako lahko prekoračiti. Sedaj se bodo ravno postavljale nove meje in upamo, da dobimo tako mejo proti Albaniji, kakor to zahtevajo naše koristi.

V bolgarskem glavnem mestu Sofiji se je začel

veliki proces proti ministrom,

ki so l. 1915. odvedli Bolgarsko na stran Nemčiji, Avstriji in Turčiji in povzročili s tem ne nesrečo Bolgarske, ki je bila na strani svojih nenavadnih zaveznikov strahovito porazena. Kakor je znano, je bolgarski kralj Ferdinand, ko je videl, da je vojna izgubljena, zbežal iz Bolgarske, z njim pa tudi takratni ministrski predsednik Radoslavov in še nekaj drugih vojnih krivcev. Večino vojnih krivcev so pa prijeli in nova vlada jih je postavila na — zatožno klop. Od izida tega procesa je odvisno marsikaj, tudi to, kakšni bodo v bodočnosti odnosi med našo državo in Bolgarsko. Ako bodo oni, ki so Bolgarsko vedli v vojno, strogo sojeni, se bo videlo, da je šla Bolgarska v vojno proti volji ljudstva in potem se pride najbrže do boljših odnosov med našim in bolgarskim narodom, oziroma med našo in bolgarsko državo, kar bi bilo zelo dobro in koristno za nas in za Bolgare.

Odnosi, ki so nastali v srednji Evropi

radi madžarske upornosti

v zadevi t. zv. «Burgenlanda», se še vedno niso uredili, ker Madžari nikakor nočejo odnehati. Posredovati je začel češkoslovaški minister zunanjih zadev dr. Beneš in morda se mu posreči urediti to neljubo zadevo. V skrajnem slučaju se bo moralo Madžarsko prisiliti na spoštovanje mirovnih pogodb, kakor jih morajo spoštovati tudi vse druge države.

V Mali Aziji se še vedno vršijo

boji med Grki in Turki

in kakor se zdi, prede Grkom slaba, četudi so v marsikaterem oziru na boljšem kot Turki. Grki so se pač preveč zaleli v Mali Aziji in sedaj ne znajo nazaj, v prave meje.

Gospodarstvo.

= Vrednost našega denarja se v zadnjem času bolj drži. Dne 28. t. m. se je dobilo za 10 in pol naše krone 100 avstrijskih kron. Avstrijska krona je torej proti naši kroni zelo padla. Za 226 naših kron se je dobilo nadalje 100 češkoslovaških kron, za 905 do 920 naših kron 100 italijanskih lir, za 185 do 190 naših kron 100 nemških mark, za 216 do 220 naših kron 1 dolar. Poleg avstrijske in poljske marke je v zadnjem času zelo padla vrednost madžarske krone. Dobi se že za okoli 32 naših kron 100 madžarskih kron.

= Papirnatega denarja v prometu je bilo v naši kraljevini dne 15. t. m. za 4 milijarde 294 milijonov 782 tisoč 170 dinarjev.

= Mala vrednost ruskega sovjetskega denarja. Avstrijska krona, ki je danes zelo malo vredna in katero lahko kupiš za okoli 17 naših vinarjev, stane v boljševiški Rusiji 100 rubljev. Tako majhna je danes vrednost ruskega denarja, da je celo avstrijska krona v Rusiji precej čislana. Pred vojno pa je stal ruski rubelj okoli 2 krou 40 vin. En ameriški dolar nadalje stane sedaj v sovjetski Rusiji 31 do 32 tisoč rubljev, en švicarski frank pa 5200 rubljev itd. Dasi je tudi naš denar izgubil na vrednosti, se brezvrednost boljševiškega denarja vendar ne da primerjati z malo vrednostjo našega denarja. Dočim pa je naša slaba valuta dedščina Avstro-Ogrske, je ruski denar ubilo boljševiško brezglavno gospodarstvo.

= Državno zavarovanje poljskih pridelkov zoper točo. Na vspodbudo poljedelskega ministra g. Puclja se je vršila v Beogradu posebna konferenca za uvedbo državnega obilnega zavarovanja vseh poljskih in drugih pridelkov (vštevši sadje in grozdje) proti toči. K tej konferenci so se pritegnili samo kmetijski strokovnjaki in sicer 3 iz Srbije in po en delegat za posamezne pokrajine, t. j. za Dalmacijo, Bosno-Hercegovino, Hrvaško in Slovenijo. Sestavil se je poseben zakonski načrt, ki se predloži že v prihodnjem zasedanju narodni skupščini v pretres in sprejetje. Ako se ta zakon uveljavi, bo to za kmetijski napredek cele države neprecenljivega pomena.

= Tečaj za pečarje in lončarje. Urad za pospeševanje obrti otvori 1. novembra t. l. na tehniški srednji šoli v Ljubljani dvanajsttedenski tečaj za lončarje in pečarje. Namen tega tečaja je, dati mojstrom in pomočnikom priliko, da svoje praktično in teoretično znanje spopolnijo. Pouk bo celodnevni in bo obsegal naslednje predmete: modeliranje, risanje tehnologija, kemično preizkuševanje surovin, knjigovodstvo, obrtno zakonodajstvo in delavnico. Interesenti, ki se nameravajo tega tečaja udeležiti, morajo prijaviti svojo udeležbo najkasneje do 15. oktobra t. l. pri

uradu za pospeševanje obrti, Ljubljana, Dunajska cesta 22.

= Na novoustanovljeni Srednji vinarški, sadjarski in poljedelski šoli v Mariboru se prične prvo šolsko leto 1921/22 po možnosti začetkom novembra. Dan se objavi, čim bodo predpriprave za otvoritev nove šole dovršene. «Srednja šola» je razločevati od stare vinarške, sadjarske in poljedelske šole v Mariboru, ki obstoja dalje in je začela šolsko leto že 16. t. m. Namen srednje šole je, da se nje učenci izobrazijo teoretično in praktično v kmetijski stroki tako, da morejo pozneje z uspehom voditi manjša in srednja privatna in državna posestva ter dobro obavljati državno službo kmetijske stroke. Nauk v srednji šoli traja tri leta, a četrtlo leto po zvršetku šole je posvečeno izključno praktičnemu izpopolnjevanju in specializiranju. Šolsko leto traja do konca meseca julija naslednjega leta. Vsi učenci so ekstermist (izven zavoda stanujoči in oskrbovani). Pogoji za sprejem so: a) starost najmanj 16 let; b) najmanj z dobrim uspehom dovršena popolna (štirirazredna) meščanska šola ali nižja realka ali nižja gimnazija; ako so dotičniki razun tega absolvirali kako drugo kmetijsko šolo ali kako kmetijsko prakso ali so predvsem kmetijski sinovi, imajo prednost; c) lepo vedenje; d) državljanstvo kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev; e) telesno in duševno zdravje, kar ugotovi tudi šolski zdravnik pred končnim sprejemom v šolo. Nekaterim sinovom ubožnejših posestnikov se dovoljujejo državne podpore. Prošnje za sprejem, kolkovane s 7 dinarji (28 kron), je poslati do dne 5. oktobra t. l. ravnateljstvu državne vinarške, sadjarske in poljedelske šole v Mariboru. Prošnji se morajo priložiti: 1.) krstni list; 2.) domovnica; 3.) zadnje šolsko spričevalo; 4.) zdravniško spričevalo; 5.) spričevalo o navedenosti pri onih prosilcih, ki ne vstopijo v šolo neposredno iz kake druge šole; 6.) kratek popis dosedanjega življenja; 7.) ubožno spričevalo, ako prosilec upravično reflektira na državno podporo, katera bi se pa morala vrniti v polnem znesku, ako se izkaže naknadno, da je dotičnik ni potreben v polni meri. Obvestilo o rešitvi prošnje za sprejem se dostavi po pošti vsakemu prosilcu. Učenci, ki ne bodo zadovoljivo napredovali ali so neprimernega vedenja, se odstranijo med šolskim letom.

= Posestnikom gline (ilovice).

Urad za pospeševanje obrti v Ljubljani naproša vse posestnike, na katerih zemljišču se nahaja finejša ilovica, da mu to sporoče, in če le mogoče, dopošljejo oziroma ob priliki doneso tudi manjšo množino za vzorec. Na obrtni šoli bo vse doposlane gline preizkusil učitelj za keramiko glede njih vporabljenosti. V interesu vsakega posestnika gline je, da se razdevolje odzove, da se more dognati kakovost in množina naših glin, od katerih se da na lahek način doseči lep zaslužek, posebno, ako bi bile sposobne za izvoz.

= Stanje posevkov in vpliv vremena na rast poljskih rastlin v prvi polovici tega meseca: vreme mirno, malo dežja. Lepo vreme dobro vpliva na dozorevanje koruze, sadja in grozdja. Koruzna letina v večini slučajev zaradi suše ne bo povoljna. Tobak je dober, ker mu je bilo vreme ugodno. Krmilna in sladkorna pesa bo letos dobro rodila. Otava bo deloma dobro storila. Vinska in sadna letina bo dobra. Kakovost grozdja in sadja je izvrstna. Rastlinskih bolezni ni bilo.

= Na zagrebškem tedenskem sejmu dne 21. septembra so bile sledeče cene: (za 1 kg žive vage): voli I.

vrste 16 do 18 K, II. vrste 18 do 22 K, krave 12 do 14 K, junice 14 do 18 K, teleta 14 do 17 K; (za 100 kg) seno 450 do 700 K, otava 680 do 800 K, detelja 680 do 800 K, slama 300 do 320 K.

— **Cene žitu na zagrebškem trgu.** Dne 26. t. m. so bile za 100 kg sledeče cene: pšenica 1100—1120 K, koruza 880 do 890 K, ječmen okrog 1000 K, oves 800 do 820 K, moka št. 0 16.80.

— **Cene hmelju v inozemstvu.** V Nürnbergu na Nemškem se je nakupoval dne 22. t. m. hmelj od 5300 do 7400 mark za 50 kg (okrog 220 do 280 naših kron za en kilogram). V Zlatcu na Češkem pa je imel 24. t. m. hmelj cene 5200 do 6000 češkoslovaških kron za 50 kg (okrog 240 do 280 naših kron za en kilogram).

— **Težave dalmatinskega vinogradništva.** Težavne razmere v dalmatinski trgovini z vinom trajajo že dalje časa. Tržišča, na katerih so svoj čas Dalmatinci oddajali svoja vina, so deloma zasedli Italijani. Od aprila 1921. leži v Dalmaciji pripravljenih za izvoz približno 400.000 hektolitrov vina v vrednosti čez pol milijarde kron. Vsi poskusi, dalmatinsko vino oddati, so ostali brezuspešni. Na enketi, ki jo je priredil v Zagrebu hrvatsko-slavonsko gospodarsko društvo, so stavili vinogradniki sledeče zahteve, ki se imajo predložiti pristojnim ministrom: Skleniti se ima s Češkoslovaško pogodba o izvozu vina, slična pogodbi med Češkoslovaško in Italijo. Izvozna carina za vino se ima ukiniti. Na železnicah se ima tarifa za eksportna vina, sode in cisterne znižati. Davčne olajšave se smejo dovoliti samo za take nove vinograde, ki se napravijo na zemlji, ki je za drugo kulturo neugodna, pač pa za trtorejo dobra. Izvoz svežega grozdja se ima pospeševati z znižanjem železniške tarife in s pospešenim transportom.

Beleške.

— **Anton Pesek sodnijsko žigosan.** V kazenski zadevi Antona Peska proti nadučitelju Klemenčiču v Ptujju je bila v ponedeljek razglašena razsodba. Klemenčič je bil oproščen od obtožbe, da je imenoval Peska »Eulenburga« in ga s tem žalil, ker je sodišče prišlo do prepričanja, da se je Klemenčič dokaz, da je Pesek protinaravnega spolnega nagnjenja na podlagi izpoved zaslišanih prič v polni meri in na celi črti posrečil. — Klemenčič je bil obsojen na denarno globo, ker je imenoval Peska tudi »Hintenburg« in pa »ljubico gospoda Š.«, ker je bilo sodišče mnenja, da je s temi izrazi Peska zasmehoval in zasramoval, kar tudi pri onem ni dopustno, kateremu se dokaže kako kaznjivo ali nečastno dejanje. Pesek je bil obsojen v povrnitev vseh stroškov. S tem je sodno ugotovljeno, da razlogi, radi kojih Pesek ni bil potrjen kot ljubljanski župan, v polni meri obstojajo.

— **Klerikalci in šolstvo.** Zadnji »Domoljub« pravi: Naš boj za samoupravo je boj za avtonomno šolstvo. — Klerikalci bi seveda radi avtonomijo (samoupravo) Slovenije, ker si obetajo, da bi potem nemoteno pri nas paševali in odločevali tudi v šolskih zadevah. Gorje, če se kaj takega zgodi. Nihče, komur je napredek naroda na srcu, si ne more želeči, da bi klerikalci komandirali v šolskih zadevah, kajti ti bi že poskrbeli, da bi se preprost človek ne naučil preveč, kajti dobro vedo, da se da le zaplankani nevednež molziti. Zatorej proč s klerikalno avtonomijo, ki bi nam prinesla nesrečo, da bi naš narod zastal v izobrazbi pred drugimi narodi. Kako bi napravili klerikalci s šolstvom, je pokazal že prekmurski klerikalni poslanec Klekl, ki je ščuval starše, naj ne pošiljajo

otrok v šolo — pač zato, da ne bi postali preveč brihtni.

— **Klerikalni falotje.** »Domoljub« glasilu versko-blaznih tercijalk in zaplankanih zapeljanih revčkov, ni prav, da se je razkrinkal pred sodiščem ljubljanski Pesek, zaveznik klerikalcev, kot nemoralnež s protinaravnim spolnim nagnenjem. Zato se sedaj huduje nad pohujšanjem in ga očita demokratom, češ da so ti tako hagnusno zadevo spravili v javnost. »Katoliško-resnicoljubnemu« »Domoljubu« bi bilo seveda mnogo ljubše, če bi svinjarija klerikalnega zaveznika ostala prikrita.

— **Vse pride prav** — klerikalcem namreč, kadar se jim zaželi udariti po Balkancih. Tako je prinesla mariborska klerikalna »Straža« te dni neko pretepaško storijo, posneto po zagrebškem listu »Obzoru«, zavito tako, da smeši in jemlje ugled naši državi. Gospodje okoli »Straže« pač vedo, da listi »Obzorove« sorte razvijajo naravnost bujno fantazijo pri takih dogodkih in da je največkrat kvečjemu desetina vsega napisanega res. Pa kaj gospode to briga! Glavno je, da se kje ujame kakšna taka okrogla, da se lahko razboba in da se lahko udari po Balkancih. Če bi dejali, da hudobno »Stražino« prinašanje in zavijanje »balkanskih« dogodkov, ni delo za državo, nam bi zopet rekli, da smo policajdemokrati in nasilniki.

Novosti.

Današnji številki prilagamo položnice. Opominjamo naše cenjene naročnike, da plačajo zaostalo naročnino, ako hočejo, da prejema list še v nadalje.

Z izdajanjem časopisa so v zvezi ogromni stroški, list sam se potrudi, da kar mogoče zadovolji svoje čitatele, zato prosimo, da imajo tudi oni obzir do njega in poplačajo zamujene zneske.

Uprava »Domovine«.

* **Kraljevo zdravje.** Iz Pariza je došlo poročilo, da se je zdravstveno stanje kralja Aleksandra znatno zboljšalo.

* **Obletnica koroškega plebiscita.** Društvo »Gospodarski Zvon« pozivlja vsa narodna, izobraževalna in druga društva, da na dan 10. oktobra, obletnice nesrečnega koroškega plebiscita, s primernimi prireditvami vzbude spomin na našo izgubljeno Koroško. — Upamo, da se ta poziv ne bo prezrl. Prireditve po vseh večjih in manjših krajih naj pokažejo, da še nismo pozabili na Koroško. Zguba naše Koroške naj ne bo pozabljena, dokler ne osvobodimo naših trpečih rojakov.

* **Deputacija hišnih posestnikov pri ministru za socialno politiko.** Dne 27. t. m. je bila deputacija hišnih posestnikov pri ministru za socialno politiko dr. Kukovcu, kjer je dve uri razpravljala o pritožbah svojega stanu. Minister je poudarjal, da je pokazala vlada veliko razumevanje za to vprašanje. Obljubil je, da bo vlada še z naprej storila vse, kar se da storiti, da se dá hišnim posestnikom svoboda; vendar za enkrat, dokler stoji država pod izrednim pritiskom razmer, ne more ukiniti vseh omejitev te svobode.

* **O sijajnih klerikalnih, katoliških itd. shodih** poroča vedno »Domoljub«. »Domoljubu« je namreč shod že sijajen, če par zaslepljenih Marijinih devic kokodaka na shodu in pritrjuje govornikom. Tudi sijaj z Marijinimi devicami bo minul.

* **Prenos kosti narodnega mučenika.** Dne 24. avgusta 1915. je bil od avstrijskega vojaškega naglega soda obsojen na smrt Ivan Brence, gostil-

ničar in posestnik iz Dovjega, ter še istega dne ustreljen v »Suhem bajaranju« v Ljubljani. Zatrjeval je svojo nedolžnost ter je končno spoznavši, da mora umreti, izrazil željo, da naj se njegovih zemljskih ostankov ne pusti ležati v »Suhem bajaranju«. Leta 1920. so njegove hčerke zaprosile za obnovo kazenskega postopanja, ki se je dovolilo, in je bil pokojni Brence obtožbe oproščen. Bil je torej po nedolžnem usmrčen. Njegovi zadnji želji so sedaj ustregli sorodniki. V ponedeljek, dne 3. oktobra t. l. ob 5. uri popoldne se bodo vzdignili njegovi zemljski ostanki in slovesno prenesli ob spremljevanju vojaške godbe v njegov rojstni kraj Dovje, kjer že počiva njegova žena, ki smrti svojega moža ni mogla prenesti.

* **Smrtna obsodba pred mariborsko poroto.** Pred mariborsko poroto se je pretečeno soboto končala obrava proti Karlu Živku, obtoženemu hudodelstva umora svoje žene. Porotniki so z osmimi glasovi potrdili, da je Živko kriv umora svoje žene, na kar je bil obsojen na smrt na vešalih.

* **Boj s tihotapci.** Finančna straža v Zireh je našla na večjo družbo tihotapcev, ki se na poziv niso hoteli ustaviti, ampak so se postavili v bran. Straža je bila zaradi tega prisiljena rabiti orožje. Oddala je par strelcev. Eden tihotapcev je bil pri tem smrtonesno zadet in se je na mestu zgrudil mrtev na tla. Pri njem so našli tobak, kavo in več srebrnega in drugega denarja. Dva tihotapca sta bila nato aretirana, ostalim pa se je posrečilo zbežati.

* **Nasilje italijanskih »kulturonoscev« v neodrešenem ozemlju.** Dne 14. t. m. je prišla v restavracijo g. Slapšaka v Prestraneku večja družba italijanskih mladeničev iz Postojne. Ko so se dobro najedli in napili, so navalili na gospodarja, njegovega brata in hlapca ter razbili vse, kar so dobili pod roke. Nekdo izmed »gospode« je skočil z nožem nad gospodarja ter zamahnil proti njemu. Le slučaj je pripisati, da je imel gospodarjev brat toliko prisotnosti duha, da je v tem kritičnem trenutku udaril napadalca s kozarcem po glavi ter na ta način obvaroval brata gotove smrtonosne rane. Ko je gošpoda vse porazbilo, kar je dobila pod roke, je nemoteno odšla. Kmalu potem so prišli orožniki ter aretirali g. Slapšaka, njegovega brata ter hlapca. Bil je aretiran sicer tudi napadalec, a so ga takoj drugi dan izpustili, češ da je bil pijan. Istodobno sta bila izpuščena tudi g. Slapšak in hlapec, medtem, ko je bil brat pridržan v zaporu. G. Slapšak se je takoj podal v Postojno zahtevat varstva, toda dobil je odgovor, da orožniška postaja ne more nič ukreniti, ker ima samo 4 može. Italijanske oblasti niso hoteli izpustiti Slapšakovega brata, ki se je branil v silobranu, a zločinskega italijanskega napadalca so izpustili brez nadaljnega na svobodo. Ni čuda, da pri takih culukafskih razmerah naš tamošnji narod obupuje. Zato si v neodrešenem ozemlju vse želi, da pride čimprej izpod italijanskega jarma.

* **Roparski napadi v zasedenem ozemlju.** Te dni sta napadla pri bellem dnevu v Trstu dva neznana roparja g. Emila Tomšiča, blagajnika kovinarske zadruge. Eden ropar ga je prijel za roko, a drugi mu je iztrgal iz rok torbico, v kateri je imel denar, ki ga je dvignil v banki. Vsa stvar je bila naglo izvršena. Še predno se je blagajnik zavedel, kaj se je z njim zgodilo, že ni bilo več sledu od predrznih roparjev. — Drugi ropar se je izvršil na proseški cesti. Kmet Franc Budin se je vračal zvečer iz Trsta proti domu v Salež pri Prose-

ku. Ko je došel na proseško cesto, so ga obkolili trije neznanci s samokresi v rokah, mu zamašili usta z umazano cunjjo, ga pošteno premlatili in mu vzeli listino z 250 lirami, zlato verižico v vrednosti 500 lir ter mu sezuli nove čevlje, ki jih je bil kupil v mestu za 90 lir. Ko so izvršili tolovajski napad, so zagrozili žrtvi, naj se ne zgane z mesta, in pobegnili v goščavo. Budin je ležal dalj časa na samotni cesti brez pomoči. Končno se je dvignil s trdega ležišča in šel bos do prve orožniške postaje, kjer je povedal, kaj se mu je na cesti pripetilo. — Roparski napadi v Trstu, kakor sploh v zasedenem ozemlju so vedno pogostejši. Tudi to je »blagoslov«, katerega je prinesla »kulturna« Italija zasedenemu ozemlju.

* **Požar na Glincah pri Ljubljani.** V ponedeljek dopoldne je v kemični tvornici Golob & Komp. na Glincah nenadoma buknil mogočen plamen, ki je mahoma objel ves prostor. Delovodja, g. Avgust Debevec, je ravno kahal čistilo za kovine. Najbrže je bil lonec prepolen in ga je odmaknil, pri čemer se je čistilo razlilo in vnelo. Ogenj je nato takoj objel lonce in švignil po prostoru. Delovodji Debevcu se je pri tem vnela obleka. Pridrvel je iz delavnice in klical na pomoč. Z največjo naglico so pogasili na njem gorečo obleko, njega pa težko ranjenega odpeljali takoj z avtomobilom v deželno bolnico. Imel je močne opekline na nogah in rokah in nahrbtu. Med tem se je ogenj v kuhalnici razširil z bliskovito naglico. Ker je imel polno hrane, obstoječe iz raznih barv, je kmalu udaril iz strehe. Nevarnost je bila velika, da poseže tudi po sosednjih poslopih, kjer so spravljene velike zaloge že izdelanega blaga in več vagonov olja. Prva je bila na kraju nesreče požarna bramba iz Ljubljane z več brizgalnicami, njej so se pridružili gasilci iz Viča in tobačne tovarne. Po vstrajnem delu se je gasilec posrečilo ogenj omejiti in preprečiti še večjo nesrečo. Škoda se ceni na 400 do 500.000 K. Ponesrečeni delovodja je drugega dne vsled opeklin umrl.

* **Požar.** V nedeljo popoldne se je vnelo gospodarsko poslopje posestnika Viktorja Glaserja v Hlebičevem na Smolniku pri Rušah. Ruška požarna bramba se je takrat ravno vežbala in se je takoj odpeljala na kraj nesreče, kjer je ogenj kmalu omejila.

* **Velikanski požar na Koroškem.** V slovenski vasi Blato pri Pliberku na Koroškem je izbruhnil te dni grozen požar, ki je uničil celo vas. V ognju je poginilo tudi mnogo živine. Pri reševalnem in gaslinem delu je bilo sedem oseb težko ranjenih. Nesrečni prebivalci obupavajo, ker so ob vse.

* **Jablane cvetijo.** Z večih krajev poročajo, da so sedaj v septembru vzcvetele jablane, pa tudi posamezne hruške. Kmetje pravijo, da to ni dobro za prihodno sadno letino.

Po svetu.

s. † **dr. Alfred Jensen.** Na Dunaju je umrl vsled kapi velik prijatelj Slovanov profesor slavistike na vseučilišču v Stockholmu (Švedska) dr. Alfred Jensen. Prišel je na Dunaj za nekaj dni, a tam ga je prehitela smrt. Pokojnik se je zelo veliko pečal s proučevanjem slovanske zgodovine in književnosti. Razumel je tudi srbohrvatsko in slovensko. V švedski jezik je prevedel vse pesmi Prešernove, nekaj del Jurčiča, Tavčarja in Kersnika. Nadalje je prevedel v švedščino več pesmi Aškerc, s katerim je živel v velikem prijateljstvu in ga tudi večkrat obiskal v Ljubljani. Tudi iz hrvatske in srbske književnosti je prevedel celo vrsto književnih del. Velikemu našemu prijatelju bodi ohranjen trajan spomin!

s Velika eksplozija na Nemškem. V Oppau v Nemčiji je nastala v neki kemični tvornici velika eksplozija. Posledica je bila strašna. Poslopje je bilo hipoma v plamenu in je zleto v zrak. Vsled zračnega pritiska so razpokale šipe na oknih poslopij daleč na okoli. Pod razvalinami je našlo strašno smrt več sto delavcev.

s. Strahoviti viharji na Španskem. Viharji, ki so divjali zadnje dni po nekaterih provincah v Španiji, so napravili velikansko škodo. Letošnja žetev je v nekaterih provincah popolnoma uničena, mnogo mostov je porušili, sesedlo se je tudi veliko hiš. Veliko živine je potonilo in nad tisoč oseb je brez strehe.

Razno.

× Okamenelo človeško telo. V mestecu Helgund v državi Tennessee v Zedinjenih državah so našli pred kratkim okamenelo telo nekega Indijanca. Tehta približno 400 funtov. Glava je primeroma precej velika, roke in noge dolge. Na rokah je tetoviran. To redko okamenino so prepeljali v narodni muzej za naravoslovje v Washington.

× Na potu okoli sveta. V javno bolnico v Ankonu dovedli so te dni 95 let starega moža, nekega Antoni-

ja Cavutelli, ki se je vkljub svoji visoki starosti podal na pot okolo sveta. Onemoglega starca so našli na cesti s 1093 lirami v žepu, katere je v zadnjih letih prištedil za pot okolo sveta.

× Zlate ure za pse. Gizdavost hčerke bogatih Amerikancev presega vse naše pojme. Bogatinkam ni dovolj, da se lišpajo z dragulji in biseri, one hočejo, da tudi njihovi psi nosijo zlato. Te dni se je nastanila v elegantnem hotelu Atlantik Cityta washingtonska milijonarka Berta Stone. Š seboj je imela svojega psička «Mika». Psiček je vzbujal pozornost vseh prisotnih, ker je imel pod vratom zlato uro z briljanti. Na vprašanje «Koliko je ura?», je dvignil «Mika» noge in jih toliko časa držal kvišku, da je mogel vsakdo pogledati na uro.

× Koliko žrtev zahteva strela v Nemčiji. Po uradni nemški statistiki vidimo, da je bilo v enem tednu preteklega meseca ubitih v Šleziji od strele 14 oseb. Od začetka leta pa do 31. avgusta je bilo v celi Nemčiji 65 žrtev strele.

× «Jaz sem sv. Peter»... V cerkvi sv. Petra v Rimu se je dogodil pred nekaj dnevi sledeči dogodek: Ravno je neka večja družba ogledovala zanimivosti cerkve, kar je začel neki možki kričati: «Jaz sem sv. Pe-

ter. Pokažite mi najkrajšo pot do Vatikana, kjer me pričakuje papež na velikem slavnostnem obedu. Poznam izvrstno Benediktovo kuhinjo!» Eden švicarskih gardistov je bil taliko prisotnega duha, da je verskega blaznika dobil iz cerkve z besedami: «Jaz sem privatni tajnik Benediktov. Pojdite z menoj, slavnostni obed je že pripravljen!» Norec je na besede ubogal in šel mirno z gardistom v — norišnico.

Ženski kotiček.

Cigansko meso. Deni v kozo na mast dve veliki, na debelo zrezani čebuli; prideni še na rezance zrezano rumeno kolerabo in peteršilja ter položi na to 2 do 3 potolčene, nasoljene zrezke iz govejega mesa, deni vrhu nekoliko paprike, par zrn celega popra, paradižnik in svežo zeleno papriko. To naj se duši počasi, da bo mehko. Nekoliko prej, preden neseš meso na mizo, razmotaj v omaki 3 do 4 decilitre kisle smetane in pusti to vreti še nekaj časa.

Pristno platno se spozna, ako se opere z vodo in milom ter posuši na zraku. Ako je v tkanini pavola, ostane blago nabrano in nagubano, če je pa samo pristno platno, ostane gladko.

Da črnilo (tinta) ne splesni, vrzi vanjo nageljev žebliček. Zgoščeni

tinti prilij nekoliko kisa, pa bo zopet dobra.

Zakaj venejo cvetice po zimi. Čestokrat opazujemo, da cvetke, katere gojimo v sobi, mahoma uvenejo. To prihaja od tod, ker je dotični lonec preblizu okna. Mrzli zrak, ki prihaja skozi okno od spodaj — in nekaj ga prihaja, naj bo še tako zaprto — ohlaja cvetlični lonec tako, da korenike ne morejo več sprejemati vode. Cvetice same so pa na takem zraku, čigar temperatura dopušča, da se razširja, one uporabljajo vso vodo, a korenike jim ne morejo pošiljati druge, ker je ne sprejemajo. Postavite torej cvetke kolikor mogoče daleč od okna, ali pa denite manjše lonce v večje, med oba pa nekaj mahu.

V kratkem začnemo zopet prenašati „Svetovno vojno“.

Varčna gospodinja rabi edinole

GAZELA MILO

ki je najboljša in najcenejša!

Ministrstvo financ kralj. Srbov, Hrvatov in Slovencev.

7% državno investicijsko posojilo l. 1921. v iznosu Din. 500,000.000.

Poziv na vpis.

Minister financ kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev na temelju Uredbe z dne 27./VI. 1921 Dšt. 7941 v zakonjene s členom 130 Ustava pozivlje na vpis

7% državnega investicijskega posojila v nominalnem znesku Din. 500,000.000.

To posojilo je investicijsko ter se bo porabilo izključno v svrhu splošnega dobra kakor: popravilo, izvršitev in razširjenje železniškega prometa, stavbo novih in dovršenje započetih železniških prog, napravo in popravila pristanišč, cest, potov itd.

Nominalni iznos posojila je Din. 500,000.000 izdan al pari v kosih po Din. 100, 500, 1000, 5000 in 10.000 v 50.000 serijah po 100 števil, obresti so 7% na leto ter se izplačujejo dekurzivno brez vsakega odbitka v polletnih kuponih in to 15. marca in 15. septembra vsakega leta pri vseh javnih blagajnicah in za to pooblaščenih denarnih zavodih brez odbitka kakršnega koli davka, kolka in takse.

Prvi kupon se izplačuje 15. marca 1922. V teku 10 let se to posojilo ne more konvertirati, niti v tem času obrestna mera znižati. V slučaju, da se posojilo po preteku 10 let konvertira, mora se imejteljem obveznic ponuditi izplačilo v nominalnem iznosu.

Posojilo je amortizacijsko ter se izdaja na 50 let. Amortizacija počenja 4 leta po emisiji, ter se vrši enkrat na leto pri Generalni direkciji državnih dolgov z žrebanjem ali odkupom po določenem amortizacijskem načrtu, ki je na obveznici natisnjen. Posojilo je zavarovano s hipoteko, a potrebna vsota za anuitet (obresti in amortizacijo) stavila se bo vsako leto v budget (državni proračun), za pokritje pa bodo služili pred vsem dohodki dotičnega investicijskega objekta.

Kuponi zastarajo 5 let potem, ko so zapadli, a izžrebane obveznice 30 let po žrebanju.

Posojilo bo kotirano na vseh domačih borzah.

Obveznice tega posojila so ravnopravne ostalim državnim obveznicam, uživajo pupilarno varnost, morejo se polagati kakor kavcije, upotrebljevati za fonde, ustanove, depozite pri vseh javnih blagajnah in privatnih podvzetjih.

Obveznice se morejo lombardirati pri Narodni banki kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev ter njenih podružnicah po zakonskih propisih.

Obveznice in kuponi tega posojila so prosti vsakega sedanjega in bodočega davka in doklade, kakor državnih tako tudi ostalih (oblastnih, okrožnih, sreskih in občinskih) kakor tudi vseh taks in pristojb v kraljevini.

Vpis se bo vršil od 1. do 30. septembra 1921.

pri vseh denarnih zavodih kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev pod zgoraj navedenimi pogoji (za vsakih 100 Din. obveznice Din. 100 v gotovini). Za kontrolo porabe tega posojila se bo izvolil posebni parlamentarni odbor.

Ko bo celo posojilo porabljeno, podal bo minister financ Narodni skupščini kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev poročilo o skupni porabi istega.

Beograd, meseca julija 1921.

Minister financ: **Dr. Kosta Kumanudi s. r.**

Delniška glavnica
K 30,000.000

Jadranska banka :: Podružnica Ljubljana

Rezervei okrog
K 10,000.000

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Opatija, Sarajevo, Split, Sibenik, Zadar, Zagreb, Trst, Wien.

Sprejema: Vloge na knjižice. — Vloge na tekoči in fi-ro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. — Rentni davek plača banka iz svojega

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Eskontira: Menice, devize, vrednostne papirje itd. **Izdaja:** Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predjume: na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih. Daje trgovaške kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: Borne naročila in jih izvršuje najkvalitetneje.

Brzjavni naslov: Jadranska.

Telefon št. 257.